

SPIS TREŚCI

Przedmowy

Od Redaktorów Naukowych	XIII
Piotr Dzięgielewski	XV
Robert Gałązkowski	XVII

1. Podstawy prawne kwalifikowanej pierwszej pomocy 1

Marcin Mikos, Agnieszka Matonóg

Kwalifikowana pierwsza pomoc w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym	5
Pierwsza pomoc w planach operacyjno-ratowniczych	8
Pierwsza pomoc w zabezpieczeniu lotnisk i ratownictwie lotniczym	10
Pierwsza pomoc a ratownictwo morskie	11
Pierwsza pomoc przy pracach podwodnych	13
Pierwsza pomoc u osób zatrzymanych	15
Kwalifikowana pierwsza pomoc a stosowanie środków przymusu przez służby mundurowe	17
Pierwsza pomoc a zabezpieczenie medyczne działań funkcjonariuszy służb mundurowych	17
Pierwsza pomoc w Straży Miejskiej	19
Pierwsza pomoc w Służbie Więziennej	19
Pierwsza pomoc przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka	19
Współpraca służb w stanie klęski żywiołowej a pierwsza pomoc	20
Pierwsza pomoc w Obronie Cywilnej	20
Zabezpieczenie imprez masowych	21
Pierwsza pomoc przy pracach kaskaderskich i widowiskach	21
Pierwsza pomoc przy wypoczynku dla dzieci i młodzieży szkolnej	21
Pierwsza pomoc a ochrona osób i mienia	22
Pierwsza pomoc w Siłach Zbrojnych	23
Podsumowanie	23

2. Organizacja ratownictwa medycznego i kwalifikowanej pierwszej pomocy 27

2.1. Organizacja ratownictwa medycznego i kwalifikowanej pierwszej pomocy w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym	27
Małgorzata Maluty-Rospond	

2.2. Organizacja ratownictwa medycznego w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej	38
Barbara Sońta, Robert Szczechowicz, Wojciech Hytoś	

3. Bezpieczeństwo oraz taktyka działań 63

3.1. Bezpieczeństwo w trakcie udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy	63
Andrzej Kopta	
3.2. Sekwencja założeń taktycznych w ratownictwie medycznym – ocena zdarzenia i mechanizmu urazu	67
Andrzej Kopta	
Ocena mechanizmu zdarzenia/urazu	70
Podjęcie decyzji o ewakuacji/udzieleniu kwalifikowanej pierwszej pomocy/wykonaniu dostępu dla ZRM	72
3.3. Współpraca z zespołami ratownictwa medycznego i Lotniczym Pogotowiem Ratunkowym	73
Marcin Podgórski, Przemysław Barczentewicz	
Współpraca z lotniczym zespołem ratownictwa medycznego	75
3.4. Wypadki mnogie i masowe, akty terroru, segregacja rannych	90
Karol Łyziński	
Zdarzenia mnogie, masowe i katastrofy – definicje	91
Etapy działań ratowniczych	92
Segregacja medyczna	96
Inne systemy segregacji	102
Problemy związane z segregacją	104
Specyfika zdarzeń masowych w przypadku zagrożeń o charakterze chemicznym, biologicznym, radiologicznym i nuklearnym	105
Akty terroru	108

4. Postępowanie w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego 113

4.1. Ocena poszkodowanego, badanie wstępne i zaopatrywanie poszkodowanego ...	113
Andrzej Kopta, Jakub Mierzejewski	
Ocena stanu poszkodowanego	113
Ocena neurologiczna i ocena poszkodowanego pod kątem istniejących obrażeń i dolegliwości (D, E)	124
Zaopatrywanie poszkodowanego – procedury praktyczne	127

4.2.	Postępowanie w urazach – zaopatrywanie poszkodowanego z obrażeniami ciała	151
	Andrzej Kopta	
	Uraz, mechanizm urazu, obrażenia ciała	152
	Ocena poszkodowanego pod kątem istniejących obrażeń	158
	Badanie urazowe – klatka piersiowa, brzuch	168
	Badanie urazowe – miednica, kończyny	178
	Badanie urazowe – plecy	182
	Amputacja	185
	Rany, krwawienia i ich zaopatrywanie	186
	Krwawienia/krwotoki	186
	Ciała obce	191
	Zmiażdżenie	193
4.3.	Wstrząs – rozpoznanie i postępowanie	200
	Jakub Mierzejewski	
	Objawy wstrząsu	202
	Wstrząs neurogeny	204
	Postępowanie we wstrząsie	205
4.4.	Nagle zatrzymanie krążenia – postępowanie bezprzyrządowe i przyrządowe (osoba dorosła, dziecko, niemowlę, kobieta ciężarna, sytuacje szczególne)	207
	Gabriela Kołodziej, Jakub Mierzejewski	
	Definicje	207
	Wczesne rozpoznanie zatrzymania krążenia	208
	Resuscytacja krążeniowo-oddechowa	210
	Zatrzymanie krążenia u dzieci	222
	Zastosowanie AED u dzieci	227
	Kobieta ciężarna	227
	Wtórne zatrzymanie krążenia	228
	Zatrzymanie krążenia spowodowane tonięciem	228
	Zatrzymanie krążenia spowodowane porażeniem prądem	229
	Zatrzymanie krążenia spowodowane urazem	230
	Zatrzymanie krążenia spowodowane powieszeniem lub zatruciem gazami	231
4.5.	Inne stany nagłego zagrożenia zdrowotnego	233
	Jakub Mierzejewski, Gabriela Kołodziej	
	Anafilaksja	234
	Ból w klatce piersiowej	237
	Drgawki	239
	Hipoglikemia	240

Udar mózgu	244
Zadławienie	246

5. Kwalifikowana pierwsza pomoc w zagrożeniach środowiskowych 251

5.1. Hipotermia, odmrożenia i podstawy ratownictwa w górach	251
Sylweryusz Kosiński	
Rozpoznanie	252
Postępowanie na miejscu zdarzenia	254
Odmrożenia	255
Ratownictwo w górach	258
5.2. Podtopienie, utonięcie i ratownictwo na wodzie	264
Tomasz Ilczak, Adam Ubych	
System ratownictwa wodnego w Polsce	266
Elementy ratownictwa wodnego	267
Akcja ratunkowa	267
5.3. Oparzenia oraz zatrucia	290
Mariusz Chomonicz, Jacek Nitecki	
Postępowanie	293

6. Dziecko i kobieta w ciąży w kwalifikowanej pierwszej pomocy 301

6.1. Postępowanie z dzieckiem w stanie zagrożenia życia	301
Magdalena Żurowska-Wolak, Katarzyna Barczentewicz, Jakub Grochowski	
Zasady ogólnego postępowania z poszkodowanym bądź chorym dzieckiem	302
Obrażenia i podejrzenie obrażeń głowy	309
Obrażenia i podejrzenie obrażeń kregostupa	310
Obrażenia i podejrzenie obrażeń klatki piersiowej	310
Obrażenia i podejrzenie obrażeń brzucha	311
Obrażenia i podejrzenie obrażeń miednicy	311
Obrażenia i podejrzenie obrażeń narządu ruchu	311
Rany i krwawienia	312
Stany zagrożenia życia w sytuacjach nieurazowych	312
Podsumowanie	313
6.2. Kobieta w ciąży i nagły poród	315
Anna Michalik, Gabriela Kołodziej, Karol Łyziński	
Odrębności anatomiczne i fizjologiczne kobiet ciężarnych	315

Poród fizjologiczny	318
Stany zagrożenia życia u kobiet w ciąży	322
Stany zagrożenia życia związane z ciążą	324

7. Podstawy ratownictwa taktycznego i taktyczno-ratunkowego postępowania z poszkodowanym 327

7.1. Podstawy ratownictwa taktycznego	327
Tomasz Sanak, Marek Dąbrowski, Robert Brzozowski, Przemysław Guła	
Care Under Fire (CUF) – opieka pod ostrzałem	332
Tactical Field Care (TFC) – polowa opieka nad poszkodowanym	332
Tactical Evacuation Care (TEC) – opieka w czasie ewakuacji	334
Dokumentacja	334
Indywidualne wyposażenie medyczne żołnierza/funkcjonariusza	335
7.2. Działania ratownicze w warunkach Policji	344
Marek Dąbrowski, Michał Kurdziel	
Rola Policji w systemie Państwowe Ratownictwo Medyczne	345
Elementy działań ratowniczych w aspekcie działań policyjnych	350
Procedury postępowania w przypadku użycia/wykorzystania środków przymusu bezpośredniego lub broni palnej przez policjantów	353
Udzielanie pomocy osobom poszkodowanym w warunkach środowiska taktycznego	356
Podsumowanie	359

8. Pozostałe wybrane zagadnienia kwalifikowanej pierwszej pomocy 363

8.1. Psychologiczne aspekty wsparcia poszkodowanych w zdarzeniach pojedynczych, mnogich, masowych i w katastrofach	363
Ewelina Żak	
8.2. Techniki przemieszczania i ewakuacji poszkodowanego	372
Mariusz Chomonicz	
Ewakuacja	372
8.3. Zestawy ratownictwa medycznego, dezynfekcja sprzętu oraz postępowanie z odpadami medycznymi	375
Andrzej Kopta, Marek Dąbrowski	
Wybrany sprzęt wchodzący w skład standardowej torby PSP-R1	377
Zalecany sprzęt nieuwzględniony w zestawie PSP-R1	384
Dezynfekcja sprzętu oraz postępowanie z odpadami medycznymi	389

8.4. Techniki ewakuacji bezprzyrządowej	391
Jakub Mierzejewski, Andrzej Kopta	
Chwył Rauteka	391
Chwył strażacki	396
Chwył kończynowy	397
Chwył „na stołeczku”	397

 9. Organizacja kwalifikowanej pierwszej pomocy w zabezpieczeniu imprez masowych	401
Maja Studzińska, Jerzy Owsiak	

 Skorowidz	413
--	-----